

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/23/076911/ 058
Documentnummer: 353749
Datum: Dinsdag 27 juni 2023
Onderwerp: Meicirculaire Gemeentefonds 2023
Bijlage(n): -

Geachte leden van de raad,

Inleiding/samenvatting

Op 31 mei jl. is de meicirculaire 2023 van het Gemeentefonds gepubliceerd. Door het moment van verschijnen en de doorlooptijd die het inzichtelijk maken van de gevolgen voor Wassenaar vraagt, konden de uitkomsten niet volledig in de Kadernota 2024-2027 worden verwerkt. Dat is elk jaar zo, omdat de meicirculaire te laat verschijnt voor behandeling Kadernota. De voorliggende informatiebrief voorziet in de informatiebehoefte voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2024-2027. De gevolgen voor 2023 worden verwerkt in de Najaarsnota 2023.

Gevolgen meicirculaire 2023

De meicirculaire 2023 laat vanaf 2024 een duidelijk voordeel zien ten opzichte van de decembercirculaire 2022. Dit komt met name door de accresontwikkeling de komende jaren. Een aantal van de mutaties in de meicirculaire is al meegenomen in de Kadernota 2024. Wel laat het meerjarenperspectief vanaf 2026 een daling zien van de algemene uitkering van € 3,7 miljoen op jaarbasis wat vanaf 2026 leidt tot een aanzienlijk structureel begrotingstekort. Deze daling was reeds eerder gecommuniceerd. Behalve door het wegvallen van de opschalingskorting vanaf 2026 wordt deze daling ook veroorzaakt omdat er in de algemene uitkering voor 2026 en daarna in afwachting van verdere besluitvorming nog geen extra middelen zijn meegenomen ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. De VNG, de M50 en alle andere portefeuillehouders Financiën van de overige gemeenten in Nederland werken met hetzelfde doel om hiervoor bij het Rijk een oplossing (meer middelen) te bewerkstelligen. Geen enkele gemeente in onze regio gaat voorafgaand aan discussie met het Rijk als enige gemeente dit landelijke probleem in 2026 nu oplossen via pijnlijke maatregelen als bezuinigingen of lastenverhogingen. Het College steunt alle inspanningen om een landelijke oplossing voor een landelijk veroorzaakt financieel probleem en voert daarmee geen eenzijdig beleid in. Tijdig zal worden bezien hoe dit tekort op te lossen voor 2026 bij een ongewijzigde situatie.

In de tabel op de volgende pagina staan de mutaties op grond van de meicirculaire 2023 ten opzichte van de decembercirculaire 2022. De afzonderlijke mutaties worden onder de tabel toegelicht. Daarna volgt een overzicht van de mutaties die zijn opgenomen in de Kadernota 2024.

Tot slot wordt het nieuwe meerjarenperspectief gepresenteerd.

Bedragen * 1000 + = voordeel -=nadeel	2023	2024	2025	2026	2027
Stand decembercirculaire 2022	39.532	40.062	40.887	38.688	37.555
1 Uitkeringsfactor, algemeen	315	2325	2350	2066	3218
Accresontwikkeling in mei 2023, ujr 2023 t/m 2028	323	722	712	644	623
Nominale ontwikkeling in de meicirculaire 2023 (verleggen basisjaar)		1550	1543	1377	1315
Plafond BCF, afrekening ruimte over het jaar 2022	-4				
Financieringssystematiek					1.176
Overig (volgens circulaire)	35	35	70	69	69
Afronding op algemene mutaties (restant overige ontwikkelingen)	-39	18	25	-24	35
2 Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis	-442	-41	-185	-335	-579
Hoeveelheidsverschillen	-267	-147	-290	-438	-683
Ontwikkeling uitkeringsbasis in meicirculaire 2023	-175	106	105	103	104
3 WOZ	-71	-386	-380	-370	-348
WOZ-waarden mutaties	-71	-66	-59	-47	-23
Maatstaf ozb: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven		-320	-321	-323	-325
4 Taakmutaties	92	465	247	-890	-888
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	6	6	6	6	6
GDI voorzieningen 2022	-12				
Handhaving energielabel C kantoren	1	1	1	-1	0
Verdeling structurele middelen Wet goed Verhuurderschap	2	3	3	2	2
Flankerend beleid energiearmoede	43				
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	34				
Correctie IPS		0	0	0	0
Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie	6	6	7	0	0
Loon- en prijsbijstelling 2023 AP Jeugdhulp		76	43	0	0
Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij 18+	49	51	52		
Compensatieregeling voogdij 18+	-29				
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-10				
Integraal Zorgakkoord (WMO abonnementstarief)			122	116	113
Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp WMO			115	109	106
Herinvoering eigen bijdrage WMO				-253	-246
Overgangsrecht levenslang			0	0	0
Jeugdzorg		321	-103	-870	-870
Voorschoolse educatie	2	1	1	1	1
5 Decentraliatie (DU)- en Integratieuitkeringen (IU)	89	-63	-63	-63	-63
Brede impuls combinatiefuncties/buurtspportcoaches (DU)	-63	-63	-63	-63	-63
Suppletie-uitkering Bommenregeling	60				
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	2	2	2	2	2
Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	-6	-6	-6	-6	-6
Armoedebestrijding kinderen (DU)		4	4	4	4
Wet Goed Verhuurderschap	16				
Leerlingenvervoer Dekraïne	38				
Taal voor ontheemden uit Dekraïne	29				
Maatschappelijke begeleiding	9				
Einde lening Inburgeringsplicht (ELIP)	4				
6 3 D's in het sociaal domein	93	89	103	103	100
Participatie (IU)	93	89	103	103	100
Bruto nadeel (-)/voordeel (+)	76	2389	2072	511	1440
Stand meicirculaire 2023	39.608	42.451	42.959	39.199	38.995

Ad 1. Uitkeringsfactor algemeen

Accres

In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2023 en verder. Hierbij is het accres voor de jaren tot en met 2025 gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire bijgesteld wordt op basis van de laatste inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) over de loon- en prijsontwikkeling. Hierbij wordt een verdeling van 60% loonontwikkeling, 20% consumptie en 20% investeringen aangehouden. In deze meicirculaire wordt de loon- en prijstranche van 2023 vastgezet.

Verleggen basisjaar

In eerdere circulaire werd het jaar 2024 tegen constante prijzen (zonder indexatie) geraamd. Vanaf deze meicirculaire wordt uitkeringsjaar 2024 uitgedrukt in lopende prijzen. Hiermee verspringt het basisjaar. Dit levert een voordeel op vanaf 2024.

Structurele rijksbijdrage vanaf 2027

Vooruitlopend op een nieuwe financieringssysteem is in de septembercirculaire 2022 in 2026 eenmalig € 1.106.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in de meicirculaire 2023 vanaf 2027 structureel opgenomen. Voor 2027 gaat het om een bedrag van € 1.176.000.

Ad 2. Uitkeringsfactor ontwikkeling uitkeringsbasis

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit een vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (aantal x hoeveelheid). De som van deze producten wordt de uitkeringsbasis genoemd. Een aantal maatstaven is op basis van actuele gegevens ten opzichte van de decembercirculaire 2022 aangepast. Dit betreft vooral het aantal woningen en inwoners. Deze maatstaven waren voor toekomstige jaren geraamd op basis van een woningbouwprognose van 2020 die in werkelijkheid lager uit is gevallen. Op basis van actuele cijfers zijn deze nu naar beneden bijgesteld. Dit zorgt voor een negatief effect op de hoogte van de algemene uitkering.

Zowel aanpassingen van de Wassenaarse maatstaven en het landelijk totaal van de maatstaven kunnen leiden tot een aanpassing van de hoogte van de algemene uitkering.

Ad 3. WOZ

In 2023 en volgende jaren zorgt een hogere WOZ-waarde dan eerder was ingeschat, voor woningen en niet-woningen, voor een hogere korting op de algemene uitkering. Ook de verhoging van de rekentarieven die het Rijk hanteert vanaf 2024 zorgt voor een negatief verschil.

Ad 4. Taakmutaties

Voor 2023 is € 77.000 beschikbaar gesteld voor flankerend beleid en dienstverlening met betrekking tot (energie)armoede.

Ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg is voor 2024 een bedrag van € 1.265.000 aan extra middelen beschikbaar gesteld. Hier was eerder al een stelpost opgenomen van € 944.000. Het verschil bedraagt een voordeel van € 321.000. Voor de overige jaren was voor deze extra middelen een stelpost van € 870.000 opgenomen.

Voor 2025 is er een nadeel zichtbaar van € 103.000, voor de jaren 2026 en verder zal toevoeging aan de algemene uitkering pas plaatsvinden na het advies van de deskundigencommissie en besluitvorming daarover. Dit levert voor 2026 en 2027 een verlies op van € 870.000. De overige taakmutaties betreffen loon- en prijsbijstellingen.

Ad 5. Decentralisatie(DU)- en Integratie-uitkeringen(IU)

Voor 2023 is € 60.000 toegekend als suppletie-uitkering Bommenregeling. Ook is voor dit jaar € 67.000 toegekend voor taalonderwijs en leerlingenvervoer voor ontheemden uit Oekraïne. De decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches is met ingang van 2023 komen te vervallen.

Ad 6. 3Ds in het sociaal domein

De integratie-uitkering participatie is voor 2023 met € 93.000 en voor 2024 met € 89.000 verhoogd in verband met loon- en prijsbijstelling. Vanaf 2025 is het effect ongeveer € 100.000. In onderstaande tabel worden de mutaties uit de meicirculaire verrekend met de mutaties die al zijn verwerkt in de Kadernota 2024. Dit leidt tot een nog te verwerken netto-effect van de meicirculaire.

Netto effect Meicirculaire 2023

Bedragen * 1000 + = voordeel -=nadeel	2023	2024	2025	2026	2027
Bruto voordeel Meicirculaire 2023	42	2.389	2.072	511	1.440
Verwerkt in Kadernota 2024		2.572	2.240	1.586	1.433
Netto saldo nog te verwerken	42	-183	-168	-1.075	7

In de Kadernota 2024 was al rekening gehouden met de indexatie als gevolg van het verschuiven van het basisjaar en de loon- en prijscompensatie. Dat het nog te verwerken saldo vanaf 2024 negatief is komt door de negatieve mutaties als gevolg van de naar beneden bijgestelde maatstaven woningen en inwoners en de taakmutatie jeugdzorg. Voor 2027 wordt dit gecompenseerd door structurele extra rijksbijdrage vanaf 2027.

Energietoeslag 2023

In de Decembercirculaire 2022 was aangekondigd dat voor 2023 landelijk nog eens € 900 miljoen aan de gemeenten beschikbaar zou worden gesteld voor het betalen van de energietoeslag aan de betreffende doelgroep. De verdeling hiervan via de algemene uitkering zou in de Meicirculaire 2023 bekend worden gemaakt.

In de Voorjaarsnota 2023 is op basis hiervan voor de energietoeslag 2023 een bedrag geraamd van € 966.000. Hiervan is € 571.000 bedoeld voor toelagen aan inwoners met een sociaal minimum inkomen tot 120%, € 300.000 voor maatschappelijke instellingen en € 95.000 voor uitvoeringskosten. Vooruitlopend op de Meicirculaire 2023 is als dekking hiervoor bij de algemene uitkering als inkomst in boekjaar 2023 een stelpost van € 966.000 opgenomen.

In de Meicirculaire 2023 zelf staat nu dat de verdeling van de bovengenoemde € 900 miljoen bekend gemaakt zal worden in de Septembercirculaire 2023.

Meerjarenperspectief

De netto-uitkomsten van de meicirculaire 2023 laten het onderstaande meerjarenperspectief zien:

Recapitulatie	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo 2023 na wijzigingen Voorjaarsnota 2023	-2.323				
Meerjarenperspectief op basis Kadernota 2024		-	2	-4.032	-4.972
Voor-/Nadeel Meicirculaire 2023	42	-183	-168	-1.075	7
Basisstand begrotingssaldo na meicirculaire 2023	-2.281	-183	-166	-5.107	-4.965

Het aangepast meerjarenperspectief na de meicirculaire is informatief. De gebruikelijke lijn van de gemeente Wassenaar en andere gemeenten is dat de meicirculaire niet in de kadernota wordt meegenomen. Bij het opstellen van de begroting worden de uitkomsten van de meicirculaire en alle andere nieuwe ontwikkelingen, welke in de zomerperiode bekend worden, meegenomen. Evenals bij de kadernota leggen we uw raad een programmabegroting voor met een sluitend meerjarenperspectief voor de jaren 2024 en 2025.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Drs. K.D. Handstede,
Gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.